GAZETA KRAKOWSKA

Nro 29.

Z KRAKOWA DNIA 11 KWIETNIA 1821 ROKU WE SRODĘ

Z Wiednia d. 4 Kwietnia.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera następuiące wiadomości z Włoch i od działaiącego przeciw Neapolowi C. K. Austryiackiego woyska:

Z Laybach d. 27 Marca 1821.

Z głowney kwatery C. K. woyska z San Germano nadeszły tu dziś następuiące doniesienia: — Przednia straż stała d. 19 b. m. w Calvi. Jenerał Hr. Fiquelmont udał się do Kapui, dla wezwania dowódzcy tey twierdzy do poddania się. Podług iednozgodnych doniesień stoiące w Kapui dywizyie Neapolitańskich Jenerałów Carascosa, Ambrosio i Filangieri rozwiązały się prawie zupełnie, skoro gwardyie Królewskie, a za ich przykładem inne korpusy oświadczyły, iż przeciw rozkazom Króla swoiego bronić się nie chcą. —— Zamek Monte Cassino osadzony był oddziałem gwardyi Królewskiey pod rozkazami Pułkownika Neapolitańskiego. Wódz naczelny kazał tego officera w imieniu Króla wezwać do oddania tego mieysca; podczas układów zbuntowała się gwardyia wewnątrz zamku i korzystano z tey okoliczności, dla opanowania nieprzyiacielskich szańców częścią mocą oręża, częścią bez odporu. Rozbroioney tam gwardyi odiano oręż i woyskowe znaki i na dowód zaufania w niey przyłączono ią tymczasowo do C. K. brygady granadyierów. — Kapitan Jetzer od głownego sztabu wszedł, d. 19 na czele 3 kompaniy strzelców do Fondi. Stanowiska Epitaffio, Fondi i Itri, sławne wąwozy, które Neapolitanie sądzili bydź niedostępnemi, zostały równie iak wąwozy Abruzzów przez nich opuszczone i przez nasze woyska osadzone. — Adjutant Xcia Ascoli, który d. 19 przez głowną kwaterę San Germano przeiechał, przybył d. 23 do Florencyi z listami od Xcia Kalabryi do N. Króla.

Z Laybach d. 28 Marca.

Podług naynowszych doniesień z Piemontu Xże Rejent Carignan opuścił d. 21 b. m. Turyn i udał się z dwiema pułkami jazdy i brygadą artyleryi do Novara, gdzie Jenerał Latour z rozkazu Xcia Genui, wszystkie pozostałe wierne i powracaiące do wierności pułki zgromadził. Zaraz po przybyciu do Novara oświadczył Xże Ca-

rignan, iż składa rejencyią i poddaie się ze wszystkiem rozkazom nowego Króla Karola Felixa. On i Jenerał Latour wydali odezwy do Piemontczyków, wzywaiąc ich do posłuszeństwa prawemu Monarsze.

W Turynie panowały do tey chwili nielad i nieposłuszeństwo, które długo trwać nie mogą. Słabe bowiem stronnictwo, które za namową kilkunastu wyniosłych zdrayców pod zuchwałemi pozorami oświadczyło się za rewolucyią, upaść samo musi. Wielu zmianowanych członków do tymczasowey junty nie przyięli tego powołania, a inni, którzy ie przyięli i powiększey części ci, którzy byli pierwszemi sprawcami obalenia teraźnieyszego porządku rzeczy, uiechali potaiemnie z Turynu do Szwaycaryi. Wielka massa mięszkańców Turynu, która nie należała do tego kary godnego spisku, oczekuie niecierpliwie iego ukończenia i przywrocenia porządku i spokoyności. Naygorliwsi lub za swoie czyny naywięcey odpowiedzialni hersztowie zamknęli się z zbuntowanemi żołnierzami w cytadeli, zkąd grożą miastu lub go niespokoynem czynią.

Buntownicy w Alessandryi utworzyli oddzielną juntę, która nazywa się federacyyną juntą Włoch, wydaie swoie uchwały i odezwy. Wypowiada Austryi i swoiemu Królowi woynę, którego nie chce iak tylko Królem Włoch uznać, zresztą z juntą Turyńską żadnego niema związku.

W Genui przez stałość tamteyszego Gubernatora, Jenerała Des-Geneys, zostały wszystkie usiłowania nieprzyiacioł porządku zniszczone. Gdy Gubernator ten stosownie do odebranego od Xcia Genueńskiego rozkazu ogłosić chciał iego pod d. 16 odezwę, zebrała się pod iego oknami kupa ludu, krzycząc: konstytucyia! konstytucyia! — Gubernator zapytał się odważnie: czyli kto do dnia dzisieyszego żalić się może na rząd, i dodał, że on i iego woyska postanowiły bydź ślepo posłusznemi prawemu Monarsze. Wszystko wrociło zaraz do porządku, i ta sama kupa, która przed kwadransem żądała konstytucyi, wykrzyknęła z rownym zapałem: niech żyie Król! i prawa władza została powszechnie uznaną. Deputacyia od Genueńczyków wybierała się w drogę do Xcia Genueńskiego.

Z Laybach d. 30 Marca.

Spokoyność w Genui została na nowo przerwana. Nieprzyiaciele porządku, rozgniewani, że przez odezwę Jenerała Des-Geneys plany ich na chwilę zniszczone zostały, wynaleźli nieszczęściem pozor do podania tego walecznego Męża w podeyrzenie. W wydaney przez siebie w d. 21 Marca odezwie, wyraził: " że Xże Carignan poddał się rozkazom teraźnieyszego Króla.,, Rzeczony Xże dopiero w nocy z d. 21 na 22 uskutecznił swoie postanowienie i przed wyiazdem z Turynu podpisał kilka uchwał rewolucyyney władzy, które d. 22 i 23 do Genui nadeszły. Uchwały te zdawały się zaprzeczać temu, co Gubernator względem Xcia Carignan wyrzekł, i złechętni użyli tey okoliczności dla oczernienia go. To dało powod do powszechnego w mieście zaburzenia d. 23; buntownicy przez wiarołomne swoie udanie przeciągnęli część woyska na swoią stronę; znaczna kupa ludu wpadła do pałacu Gubernatora, pochwyciła go i był-

by zapewne utracił życie, gdyby kilku szlachetnych młodzieńców Genueńskich za pomocą kilku odważnych officerów nie byli go do prywatnego domu uprowadzili. Tu podpisał rozkaz, którym 12 wymienionym obywatelom miasta oddał rządy. Naypierwszym czynem tey nowo mianowaney kommissyi było, że tego ieszcze wieczora w towarzystwie Arcybiskupa, syndyków i kilku dekurionów odprowadziła Gubernatora do iego pałacu. Gazeta Genueńska pod d 24 przy opisie powyższego zdarzenia oddaie tey kommissyi zasłużoną pochwałę. — Xże Carignan dopiero po podpisaniu tych nieszczęsnych uchwał opuścił Turyn, nie powiedziawszy nikomu o swoim zamyśle i dopiero w Novara w wydaney odezwie oddalił się od sprawy buntu. Oczekiwać zatem należy, iaki skutek ta wiadomość w Genui sprawi.

Hersztowie rewolucyi w Turynie dokładaią wszelkiey staranności do ukrycia odezw Xcia Genueńskiego, Xcia Carignan i Jenerała Latour; ale niepodobna, aby im się na długo udało utaić przed publicznością tak ważne pisma. Tymczasem właściwi sprawcy spisku w Turynie, a bardziey ieszcze w Alessandryi, prowadzą daley rzecz swcią tak sromotnemi sposobami, iakiemi ią zaczęli. Zawsze ieszcze oszukuią lud niegodziwem twierdzeniem, że Austryia miała zamysł podbić Piemont, woysko zuchwałem proiektem zdobycia Włoch, a wyższe klassy nierozsądną obietnicą, że Francyia (chociaż ta lepiey zna swoie położenie i prawdziwą potrzebę) wspierać będzie kary godne ich przedsięwzięcia. Jak długo te kłamstwa ieszcze uchodzić będą, i do iakiey sprośni ich wynalazcy, gdy upadną, udadzą się broni czas w krotce okazać musi: że w kraiu, w którym tyle znayduie się oświeconych ludzi utrzymywać się dłużey nad trzy dni nie powinny, iest nayuszczypliwszą satyrą na wiek w którym żyiemy.

Zdaie się, że cały rząd Piemontskiey rewolucyi skupił się w Alessandryi, iak to wydana ztamtąd pod dniem 23 Marca odezwa na nowo okazuie. Napis tey odezwy: "Królestwo Włoskie" zdaie się bydź wyłącznym wynalazkiem tey samowładney junty, która od nikogo rozkazów nie przyymuie. W iakim atoli pomimo wszystkich swoich wysokich przeznaczeń znaydować się musi kłopocie, okazuią sposoby, iakich w tey odezwie używa do utrzymania ducha w swoich stronnikach. Wiadomość o powstaniu w Brescia iest tak prawdziwą, iak pobicie Jenerała Wallmodena i zbliżanie się woyska Neapolitańskiego.

Wydana przez rządową juntę w Turynie pod dniem 22 Marca odezwa iest w cale odmienna. Wyraża ona z wielkiem umiarkowaniem kłopot swóy w iakim się znayduie przez niespodziewany odiazd Xięcia Carignan, i zapowiada nieiako ciszę, która albo do nowych gwałtownieyszych środków, albo do wstecznych poruszeń doprowadzić rzeczy musi.

Wyszły tu dnia 31 Marca popołudniu nadzwyczayny dodatek do gazety Wiedeńskiey iest następuiącey osnowy:

Z głowney kwatery Teano dnia 20 Marca o północy.

C. K. woyska przebywszy nader trudną i przepadzistą drogę z Ceprano ku Rocca d'Arce, stanęły dnia 18 w San

Germano. Przednia straż posunęła się aż do Mignano, które mieysce pomimo obszernych i kosztownych okopów Neapolitanie opuścili. — Dnia 19 Wódz naczelny rozkazał wezwać zamek na Monte Cassino do poddania się; Rotmistrz Agnesi wysłany został z listem i odezwą Królewską do tamteyszego dowodcy. Gdy pierwsza iego odpowiedź była odmówną, poczynione zatem zostały rozporządzenia do uderzenia na ten zamek, i miało ieszcze drugie i ostatnie nastąpić wezwanie, gdy tymczasem woyska odmówiły dowódcy posłuszeństwa. Rotmistrz Agnesi, korzystaiąc z tey okoliczności, przedarł się z nieco granicznemi żołnierzami, Rotmistrzem Hr. Bellegarde i Porucznikiem Xięciem Wrede przez palissady, i z wielką mądrością i zręcznością o godzinie 5tey zpołudnia opanował zamek z 11 działami. Osada składaiąca się z 28 officerów i około 300 ludzi, pomiędzy któremi dwie kompaniie gwardyi, dostała się z 2ma chorągwiami w naszą niewolą. Gdy gwardyja przez okazaną przychylność do Króla przyłożyła się naywięcey do opanowania zamku, przeto po rozbroieniu osady, zwróconą iey została broń i Wódz naczelny przyłączył ią do C. K. granadyierów bataliionu, z czego okazała wielką radość.

Tymczasem dywizyia Wallmodena, która przez Venafro złączyła się z głównem woyskiem, odebrała rozkaz działania po lewey stronie rzeki Valturno przeciw woysku Neapolitańskiemu, a dywizyie Stutterheima i Xięcia Hessen-Homburg postępowały naprzód przez Teano i Calvi. Gdy atoli woysko Neapolitańskie, które okopy pod Mignano opuściło, tak dalece się rozprzęgło, iż tysiące zbiegów pomiędzy naszemi się błąkało, postanowił zatem Wódz naczelny na uczynioną przez Jenerała Carascosa F. M. P. Hr. Wallmoden propozycyią, wysłać Jenerała Majora Hr. Fiquemont do Kapui, dla rozpoczęcia układów. — Jenerał Fiquelmont przybył d. 20 rano do Kapui. Jeneralowie Carascosa i Filangieri uciekli do Neapolu, ponieważ osada przeciw nim powstała i nawet do nich strzelała. Nie pozostał zatem w Kapui iak tylko Jenerał Ambrosio z dwiema bataliionami gwardyi Królewskiey. Gdy Jenerał ten upoważniony iuż był od Xięcia Kalabryi (Rejenta) do rozpoczęcia za naszem nadeyściem układów, przeto rozpoczęły się zaraz, których skutkiem była poniższa umowa, na mocy którey ustały wszelkie nieprzyiacielskie kroki na lądzie i wodzie, i twierdza Kapua z okrągiem aż do Aversa oddaną bydź ma d. 21 C. K. woysku. — Jenerał Fiquelmont udał się tegoż dnia do Neapolu, dla poczynienia potrzebnych układów i przygotowań do obięcia tey stolicy.

Głowna kwatera przeniesie się iutro do Kapui; brygada Villata osadzi Aversa, a brygada Gepperta Caserta. — Dywizyia Wied pozostała w Abruzzach, dla zabezpieczenia tey prowincyi w Aquila, Popoli, Sulmona, i t. d. a F. M. P. Xiąże Wied iest dowódcą w tych prowincyiach.

Wszystek lud Neapolitański daie woysku naszemu niezboiętne dowody swey radości, iż uwolniony został od ducha, który weń naczelnicy i sprawcy rewolucyi od 9 miesięcy wmawiali. Wszędzie przyymowani są nasi woiownicy iako o-

swobodziciele od sromotnego iarzma. Gwardyia Królewską utrzymała okazaną przy rozpoczęciu rewolucyi chwalebną swą wierność aż do ostatniey chwili. Jak tylko doszła do iey wiadomości odezwa Króla oświadczyła zaraz przez Jenarała Salvaggio Jenerałowi Carascosa, iż przciw każdemu nieprzyiacielowi postąpiłaby odważnie, gdyby taka była wola i rozkaz Króla; ale że J. K. Mość inne wkłada na nią obowiązki, przeto niemoże i niebędzie przeciw nim działać. Jenerał Carascosa oddał zasłużoną sprawiedliwość wierności walecznych tych woysk i zalecił im, aby przez ścisłe zachowanie karności dały przykład reście woyska. Gdy wszystkich innych korpusów nastąpiło powszechne rozprzężenie, w gwardyi Królewskiey tak zupełny utrzymał się porządek, iż ani ieden człowiek, oprócz kilku chorych, od niey nie uszedł. Nim udała się do Kapui, dla odbywania służby osadowey, pod wyraźnym iednak warunkiem, iżby od niey nic takiego niewymagano, coby sprzeciwiało się rozkazom Króla, żądała, aby znayduiące się dotąd na chorągwiach Królewskich trzech kolorowe wstążki zdzięte zostały; co nastąpiło, i rewolucyyne te znaki zostały przy radosnych okrzykach: niech żyie Król! publicznie spalone.

Alta Vendita Węglarzów, ta dotąd iedynie czynna nawyższa władza, która tak Rejenta, iako i ostatniego slugę kraiowego, Parlament i woysko pod sztyletem utrzymywała, rozwiązała się po spaleniu wszystkich swoich papierów. Pepe i Minichini z około 60 Węglarzami udali się za pośrednictwem Posła Hiszpańskiego na okręt, lecz dotąd niewiadomo, gdzie się udali.

Umowa zawarta d. 20 Marca 1821 w Kapui.

Podpisani na mocy pełnomocnictw swoich ugodzili się na artykuły następuiące:

1) Kroki nieprzyiacielskie ustaią na wszystkich punktach natychmiast. 2) Kroki nieprzyiacielskie na morzach ustaną także w iak naykrotszym czasie i od obu woysk wysłanemi tym końcem zostaną gońcy. 3) Cesarsko-Austryiackie woysko osadzi iutro rano Kapuę; przednie iego straże rozciągną się aż do Aversa. 4) Osadzenie miasta Neapolu i iego zamków będzie przedmiotem oddzielney umowy. 5) Cesarsko-Austryiackie woysko szanować będzie osoby i własność, w iakim bądź kolwiek znayduią się położeniu. 6) Wszelka własność Króla i kraiu w zaiętych i zaiąć się ieszcze mogących prowincyiach, wszelkie zbroiownie, magazyny, parki, broń, rękodzieła sprzęty okrętowe należą do N. Króla i są iego własnością. 7) We wszystkich przez Ces. Austryiackie woysko osadzonych i osadzić się maiących twierdzach i zamkach, znaydować się ma oprócz dowodcy Austryiackiego, Gubernator z ramienia Króla. Zawiadywanie wszystkiemi zapasami woyskowemi należy do władzy Królewskiey. 8) Ninieysza umowa zatwierdzoną będzie przez J. Królewicowską Mość Xcia Rejenta i JW. Wodza naczelnego Ces. Austryiackiego woyska, Barona Frimont — Podpisano w wielkiem Przeorstwie Neapolitańskim przed Kapuą dnia 20 Marca 1821 roku.

Hrabia Fiquelmont,
Jenerał J. C. K. Mci.

Ambrosio,
Jenerał M. J. K. M. obu Sycyliy.

Powyższe doniesienia przywiozł tu dnia 31 z. m. w południe Rotmistrz Hr. Bellegarde, którego wiazd do stolicy poprzedzało 12 trąbiących postyliionów; wysiadł do zamku Cesarskiego i oddał przywieziono listy J. Cesarzewicowskiey Mci Arcyxięciu Ludwikowi, iako Zastępcy N. Monarchy naszego.

Wydany tu wczoray po południu nadzwyczayny dodatek do gazety Wiedeńskiey zawiera co następuie:

Z Neapolu d. 24 Marca.

Dnia 21 rano Wodz naczelny C. K. woyska, Baron Frimont, w moc zawartey dnia poprzedzaiącego umowy obiął w posiadłość twierdzę Kapua; kazał potem dywizyi przednieу straży F. M. P. Hr. Wallmoden postąpić przez Caserta do Aversa, a dwiema dywizyiom Xięcia Hessen-Homburg i F. M. P. Stutterheima stanąć obozem pod Kapuą. Ta w naylepszym stanie obrony będąca twierdza iest przez korzystne swoie położenie naydogodnieyszem mieyscem na skład zapasów woiennych.

Dnia 22 Wodz naczelny dozwolił woyskom, które od dnia 7 Marca, to iest od rozpoczęcia nieprzyiacielskich kroków nie miały chwili spokoyney, dzień odpoczynku, i czynił oraz przygotowania do nastąpić maiącego uroczystego wiazdu do stolicy.

Dnia 23 przednia straż weszła do Mellito i Afragola, a główny korpus z 5 brygadami do Aversa. W przeciągu tego czasu zachodziły układy względem obięcia miasta Neapolu i iego zamków, tudzież względem oddania twierdz Gaeta i Pescara. Xiąże Kalabryi upoważnił do tego Jenerała Ambrosio, z którym C. K. Jenerał Hr. Fiquelmont dnia 21 i 22 poprzednicze poczynił układy. Gubernator Neapolu, Jenerał Pedrinelli udał się dnia 23 w tymże zamiarze do Wodza naczelnego do Kapui, a w wieczór tego samego dnia podpisana została przez C. K. Jenerała Hr. Fiquelmont i Królewsko-Neapolitańskiego Jenerała Pedrinelli poniższa umowa.

Dnia 24 postąpiło woysko ku Neapolowi i o godzinie 8 zrana stanęły dywizyie Wallmodena, Hessen-Homburg i Stutterheima, wraz z brygadą iazdy Taxis, na Campo Marte przed Neapolem. O godzinie 9tey rozpoczęło się weyście do stolicy. Wódz naczelny iechał na czele dywizyi przedniey straży i rozkazał woyskom około palacu Królewskiego, na którego ganku stali Xiążęta Kalabryi i Leopold z całym swoim dworem, przeciągnąć. Przedziwna postawa woyska okazywała nakazuiący widok i na wszystkich widzach żywe czyniła wrażenie. Wszystkich zastanowiła tak liczba, iako i gatunek woyska, ponieważ oboie znaleziono dalekim od tego, iak ie Parlament często wystawiał. Natłok ludu tak był wielki, iż woyska zaledwo poruszać się mogły, a wszędzie rozlegał się radosny okrzyk: ¡niech żyie Król! Z miasta wyszła przeciw woysku deputacyia z oliwnemi gałązkami, a Wódz naczelny wydał woysku wcześniey rozkaz, aby zamiast zwykle w polu używanych zielonych gałązek, zawdziało oliwne, co iako dowód przyiacielskich uczuciów

szczególniey dobrze przyiętem zostało. — F. M. P. Xiąże Filip Hessen-Homburg mianowany został przez Wodza naczelnego tymczasowym Gubernatorem Neapolu i stanęły tam tymczasowo kwaterą dywizyie Hessen-Homburg i Stutterheima, wraz z brygadą jazdy Taxis. Dywizyia przedniey straży Wailmodena odebrała rozkaz, wraz z brygadą Villata postąpienia drogą ku Avelino, a brygada Gepperta ku Salerno.

D. 24 został rewolucyyny Parlament rozwiązany i nie wielu pozostałym deputowanym nakazano udać się do swych domów. Wyznaczony przez N. Króla tymczasowy rząd rozpoczął pod prezydencyą Margr. Circello zaraz swoie czynności, i wydał rozporządzenie, aby wszyscy Krolewscy urzędnicy przed 6 Lipca na swoie powrocili mieysca. W tey właśnie chwili, kiedy C. K. woysko do stolicy wchodziło, wyiechał Gubernator Neapolu przeciw Wodzowi naczelnemu z otwartem rozkazem od Xcia Kalabryi do dowodców Gaety i Pescara, aby natychmiast te twierdze oddali. Gdy Jenerał Begani w Gaecie w wieczor ieszcze d. 22 po zawieszeniu nieprzyiacielskich kroków czynił z działowemi szalupami wycieczki przeciw stoiącem na uyściu Garigliano C. K. woyskom, przeto posłany do niego został Kapitan Zuccari z oznaymieniem, że ieżeli za powyższym rozkazem nie ustąpi zaraz z twierdzy, tedy będzie iako buntownik uważany. (Twierdza Gaeta została d. 25 istotnie oddaną.)

Umowa względem osadzenia Neapolu i iego zamków przez C. K. woysko i oddania mu Twierdz Gaety i Pescara:

1) Z powodu nastąpionych przyiacielskich stosunków i na mocy przez J. Królewicowską Mość Xcia Rejenta Jenerałowi Pedrinelli Gubernatorowi Neapolu danego zlecenia, Ces. Austryiackie woysko woiydzie iutro d. 24 Marca o godzinie 8 zrana do Neapolu, i obeymie iego zamki, wyiąwszy na koszary dla gwardyi Królewskiey przeznaczony Castelnuovo. 2) Gwardyia Królewska będzie daley odbywać przy J. K. Mci i w iego pałacu służbę. 3) Gdy wniyście woysk Austryiackich do Neapolu czyni niepodobnem, aby znayduiący się tam dotąd Neapolitańscy żołnierze stać mogli kwaterą, przeto dziś ieszcze odbiorą rozkaz do opuszczenia miasta i oddanemi zostaią pod zarządzenie JW. Wodza naczelnego woyska Austryiackiego. 4) Żandarmeryia odbywać będzie iak dotąd swoią służbę. 5) Gwardyia obywatelska, którey dobre postępowanie w burzliwych czasach przyłożyło się do utrzymania porządku, pozostanie przy dotychczasowem swoim urządzeniu; iednak bez poprzedzaiącego wezwania Wodza naczelnego woyska Austryiackiego nie może się ani uzbroić, ani służby czynić. 6) Wydane przez J. Królewicowską Mość Xcia Rejenta rozkazy względem oddania twierdz Gaety i Pescara będą iutro przed wkroczeniem woyska Austryiackiego JW. Wodzowi iego przez Jenerała Pedrinelli doręczone. Rzeczone twierdze, równie iak Neapol będą wedle warunków pod Kapuą d. 20 b. m. zawartey umowy osadzone. Osady obu tych twierdz będą zarowno z innemi Neapolitańskiemi woyskami traktowane. — Działo się, postanowiono i podpisano na mocy obustronnych pełnomocnictw.

Hrabia Fiquelmont, *Pedrinelli*,

Jen. M. w służbie N. Cesarza Austryiackiego. *Jen. Por. w służbie N. Króla obu Sycylii.*

Powyższe doniesienia przywiozł tu z Neapolu C. K. Rotmistrz Władysław Wrbna, który wczoray pomiędzy godziną 1 i 2gą poprzedzony od 24 trąbiących pocztylijonów do miasta wiechał i przywiezione listy J. Cesarzewicowskiey Mci Arcyxięciu Ludwikowi, iako Zastępcy N. Monarchy naszego wręczył.

Z Petersburga d. 1 Marca d. k.

Rozkazem dziennym wydanym w Laybach d. 24 Stycznia, należący do orszaku J. C. M. Jenerał Major, Udom, mianowany został dowodcą gwardyi pułku Siemionowskiego. — Przez rozkaz dzienny wydany w Laybach dnia 31 Stycznia, uwolniony z woyska Dońskiego Jenerał Major Iłowayski wchodzi do służby, i mianowany nakaźnym Atamanem tegoż woyska, a Jenerał Porucznik Denisow, Ataman woyskowy tegoż woyska, uwalnia się ze służby. — Przez rozkaz dzienny wydany w Laybach d. 3 Lutego, dowodca gwardyi pułku Finlandzkiego, Jenerał Major Richter mianowany został dowódcą pieszey brygady gwardyi oddzielnego korpusu Litewskiego.

Honorowy dozorca szkoły powiatowey Chorolskiey w Gubernii Pułtawskiey, darował dla tey szkoły dom z całem należącem do niego zabudowaniem, który oceniono 44,500 rubli.

Od 15 Stycznia do 1 Lutego r. b. przywieziono na komorę składową Berdyczowską towarów z miasta Brodów, wartości 44,730 rubli.

Z Berlina d. 31 Marca.

Z rozkazu N. Króla nastąpiło tu wczoray poświęcenie wystawionego z rozporządzenia J. K. Mci na górze pod miastem naszem Tempelhof, która odtąd nazywać się będzie Kreutzberg (górą krzyżową) pomnika woyskowego. Pomnik ten z naywiększą dokładnością z żelaza odlany nazwać się może oycem wszystkich pomników, które J. K. M. na pamiątkę waleczności woysk swoich od roku 1813 do 1815 na pobojowiskach wystawić kazał, i wyrażone na nim są wszystkie bitwy chronologicznym porządkiem.

Z Lizbony d. 3 Marca.

W d. 1 b. m. trudniły się Stany roztrząsaniem przywileiów duchowieństwa według artykułu 12 zasad konstytucyynych. Niektóre członki były za utrzymaniem dawnych przywileiów duchowieństwa. Lecz P. Castello Branco (dawny inkwizytor) odpowiedział na to: że zgromadzenie prawodawcze, pracujące nad powszechną reformą, ma prawo czynić ulepszenia, iakie tylko widzi użyteczne dla dobra narodu. P. Borges Carneiro dziwował się, że w wieku 19 mowią ieszcze za utrzymaniem teokracyi i tak zwanego konkordatu, który za wpływem Jezuitów zniszczył wszystkie prawa korony i Krol tylko Sebastyian z pod niego się wyłamał. — Zniesienie przywileiów duchowieństwa uchwalonem zostało 66 głosami przeciw 17, zniesienie przywileiów woyskowych iednomyślnością, a urządzenie rady stanu większością głosów.

Nietylko prowincyia Para w Brazylii, ale i Bahia oświadczyła się za konstytucyią.

DODATEK
DO Nro 29.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11 KWIETNIA 1821 ROKU WE SRODĘ.

— *Z Krakowa.* —
Do Redaktora Gazety Krakowskiey dnia 8 Kwietnia 1821 r.

Zacząwszy od r. 1809 poświęcaiąc słabe zdolności moie w różnych kraiach Europy posłudze biednych, miałem szczęście pozyskać słodki zaszczyt przyiaciela cierpiącey Ludzkości, świetne zaś nagrody od Monarchów otrzymane dowodzą, że pomyślnemi skutkami czynów moich, zwróciłem na się oczy przychylney Zwierzchności.

Reformy w sposobie robienia Operacyi cierpiących na kamień pozyskały dla mnie względy wielu Towarzystw Uczonych, a wynalazek kleszczów i sposób użycia onych w teyże Operacyi, od nayznakomitszych Operatorów Europy zaaprobowanym został.

To wspomnienie przeszłych zaszczytów moich mieszczę tu nie dla nikczemnego Samochlubstwa, ale raczey dla zasilenia zaufania z którym chciałbym żeby Rodacy mogący potrzebować pomocy zręcznego i doświadczonego Operatora mogli bydź adressowani do mnie w nastaiącey teraz miłey porze wiosny, która w powszechności za naydogodnieyszą miana iest do przedsięwzięcia z pomyślnością ważnieyszych i delikatnieyszych Operacyi Chirurgicznych, iakiemi są zdięcie Katarakty, Operacya cierpiących na kamień i t. d. lubo i w opóźnioney porze roku przedsięwzięte Operacye, przy starannem i metodycznem operowanych traktowaniu, pomyślnością uwieńczonemi bydź mogą, iak tego dowiódł Tomasz Komenda 50 lat maiący, który w późney iesieni, bo 27 Października r. z. w przytomności Uczniów Wydziału Lekarskiego zdiętą maiąc Kataraktę cieszy się dziś przywróconym sobie wzrokiem.

Gdybym niebył nigdzie poprzedniczo znany iako Operatór, tedy te naypomyślnieysze próbki, które tuteyszey całem Publiczności owych ważnych i delikatnych Operacyi Chirurgicznych, iakie w pośród Paryża na oklaski zasługuią, iużby powinne ziednać mi powszechne zaufanie Rodaków: lecz poświadczaią różne Europy Kraie, gdzie pod okiem znakomitych ziomków zasłużyłem na zalety znawców.

Wiedeń, Augsburg, Munich, Strasbourg, Burgos, Walladolid, Orleań, sam nawet Paryż uwieńczyły pomyślnemi skutkami czyny moie w zawodzie Operator-

skiem, Landshut, Minsk, Kraków, Luck, Ołyka, Huszcza, Putiwle, Ramny, Kijów, daley Warszawa i po drugi raz Kraków odebrały niepośledniey biegłości moiey w Chirurgii i Akuszeryi swietne dowody. *Indue superbiam meritis quaesitam. Horat.*

A więc ufam w przychylności i łasce owych szanowoych Osób, które świadkami były nieraz czynów moich posłudze cierpiącey Ludzkości z chwałą imienia Polaka poświęconych, że nie zaniedbaią wskazać mnie i życzliwie zalecić mogącym potrzebować pomocy zręcznego Operatora.]

Mam honor przypomnieć Publiczności, iż podług uwiadomienia pod dniem 27 Kwietnia 1820 r. do Gazety Krakowskiey załączonego przyimuię w pomieszkaniu moim przy ulicy Floryiańskiey pod L. 550 ciężarnych na połogi.

Ubogim pomoc Operatorską ofiaruię bezpłatnie.

Łączę wyrazy winnego uszanowania:
Syxtus Lewkowicz,
Med: i Chir: Doktor, w Uniw: Jagiellońskim Chirurgii praktyczney i Akuszeryi Prof: Publ: zwyczayny, Legii honorowey i S. Anny 3ciey klassy Kawaler. &c.

Z Paryża d. 24 Marca.

Monitor dzisieyszy zawiera co następuie:

" Usiłowania, które czyniono w Lyonie dla wzniecenia zaburzeń za pomocą rzekomo nadeszłych z Paryża doniesień, że ta stolica znayduie się w niebezpiecznem położeniu, ponowione w Grenoblu zostały i nawet większy obrot wzięły. D. 20 zrana rozniešli wichrzyciele po całem mieście, że przybyły z Paryża goniec przywiozł wiadomość, iakoby Król złożył koronę, trzech kolorową chorągiew wywieszono, konstytucyą r. 1791 ogłoszono, i t. d. Tak osobliwsze wiadomości, które za prawdziwe głoszono, zrobiły, iak się łatwo domyślić można, wielkie wrażenie. Mięszkańcy Grenoblu zgromadzali się zaraz na rynkach i w ulicach kupami, rozmawiali o tem i udzielali sobie nawzaiem swoie obawy. Kary godni rozsiewacze tych zmyślonych wieści i ich pomocnicy sądzili bydź tę chwilę dogodną dla swoiego zamysłu; mniemali, iż przez zadziwienie i przestrach, które wiadomość o tych zdarzeniach powszechnie rozszerzyła, potrafią część ludności miasta do buntu wciągnąć. Trzech kolorowa chorągiew została zatchniętą. Młodzież i kilku nayśmielszych wichrzycieli otoczyli tę chorągiew, poważyli się iść z nią przez miasto i wywierać buntownicze mowy. Jak tylko dowodzący tam dywizyią Jenerał porucznik Pamphile Lacroix dowiedział się o tych poruszeniach, rozkazał zaraz osadzie stanąć pod bronią i udał się z prefektem na plac zgromadzenia buntowników. Za nayjdeyściem woyska rozbiegli się zeraz; pochwycono iednak z nich kilku, a nayśmielszy z nich, który miał u kapelusza trzech kolorową kokardę, został pałaszem skaleczony. W kilku godzinach została zupełnie spokoyność przywrócona. Zołnierze Francuzcy uczynili tu, co zawsze uczynią, odpowiedzieli na okrzyk buntowników okrzykiem: niech żyie Król! D. 21 panowała naywiększa spokoyność w Grenoblu i wszystko obiecuie, że nie będzie więcey przerwaną. „

Tenże dziennik pod d. 22 wyraża:
" Rewolucyie następuią iedna po drugiey, albo raczey uprzedzaią myśl, która ie

przewiduie i rozum, który im stara się zapobiedz. Rozum na przeciw uzbroionem mniemaniom iest wcale niedostatecznym. Zimną tylko krew i stały umysł należy przeciw nim wystawiać. Wszystkie bagnety świata niepotrafią zabronić, aby fałsz nie był fałszem. Nadaremnie ogłaszaią na około nas bagnetową samowładność ludu, ukrywaiąc przed sobą, że ią przywłaszczaią; ludy, które to iarzmo dźwigaią, uczuią także iego skutki; nauka samowładności ludu, która naypierwey w Anglii zaprowadzoną została, przypieczętowaną była krwią Karola Igo po czem nastąpiły rządy Kromwela; we Francyi była podobnież krwią Ludwika XVI. przypieczętowaną, poczem nastąpiło krwawe i zakał ludzkości czyniące panowanie Robespierra.,,

Twierdzą, iż obecność Kanclerza stanu Pruskiego Xcia Hardenberg w Rzymie ma także cel polityczny.

Dnia 9 i 10 Kwietnia 1821.
Cena zboż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
— Przenicy	21	—	20	—	19	—	18	—
— Żyta	14	—	13	15	13	—	12	15
— Jęczmienia	9	—	8	15	8	—	7	15
— Owsa	7	—	6	15	6	—	5	15
— Jagieł	30	—	29	—	28	—	26	—
— Grochu	11	—	10	—	9	—	8	15
— Rzepaku	19	—	18	15	18	—	17	—

W Gdańsku dnia 30 Marca.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy	od Złp.	480	do	760.
Żyta	— —	340	—	360.
Jęczmienia	— —	260	—	280.
Owsa	— —	200	—	220.
Grochu	— —	340	—	380.

TEATR NARODOWY.

Jutro, to iest: dnia 12 Kwietnia 1821 roku, dane będzie Drama w 2 aktach, z Niemieckiego przez Panią Weysenthurn napisane, pod tytułem: *Dom Sierot.* — Poczem nastąpi Opera w 2 aktach przez PP. Vial i Etienne, z muzyką P. Berton, pod tytułem: *Gruba Załoba.*

W Niedzielę, to iest: dnia 15 b. m., dana będzie Komiczna Opera w 2 aktach z Włoskiey przetłomaczona, z muzyką Sławnego Salieri, pod tytułem: *Angiolina,* czyli *Małżeństwo przez Wrzawę.*

We Wtorek zaś, to iest: dnia 17 b. m., w połowie na dochód Ubogich, pod opieką Towarzystwa Dobroczynności zostaiących, dana będzie Komedyia w 5 aktach z Angielskiey Scheridana, przerobiona przez JP. Woyciecha Bogusławskiego, pod tytułem: *Szkoła Obmowy.*

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego w dniu 27 Marca r. b. Nr. 1080 zapadłey podaie do publiczney wiadomości, iż w dniu 26 Kwietnia r. b. w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych o godzinie 10 ranney odbywać się będzie licytacyia dzierżawy Dochodu Przewozowego na Wiśle pod zamkiem Krakowskim na lat trzy, poczynaiąc od dnia 1go Czerwca 1821 aż do dnia ostatniego Maia 1824 roku, a to od ceny roczney pierwszego wywołania Złp 9 0. — Chęć licytowania maiący zaopatrzeni w vadium dziesiątą część kwoty zwyż wymienioney czyniące, w terminie i miejscu oznaczonem stawić się zechcą, o innych zaś warunkach przed licytacyią w Biórze Wydziału żądaiącym każdego czasu wiadomość udzieloną zostanie. — W Krakowie dnia 4 Kwietnia 1821 roku.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego w dniu 27 m. z. do Nru. 1081 zapadłey podaie do publiczney wiadomości, iż w dniu 25 Kwietnia r. b. w Biórze Wydziału Docho-

łów Publicznych o godzinie 10 ranney odbywać się będzie licytacyia publiczna dzierżawy Folwarku Daywor z Gruntami do tegóż należącemi, Cegielnią, Piecem Wapiennym i Zabudowaniami wszelkiemi na lat trzy, poczynaiąc od 1go Czerwca 1821 do dnia ostatniego Maia 1824 roku, a to od ceny pierwszego wywołania rocznie w kwocie Złp. 4000 dotąd opłacaney. — Maiący chęć licytowania zaopatrzeni w vadium dziesiątą część kwoty zwyż wymienioney czyniące w terminie i mieyscu oznaczonem stawić się zechcą, o innych zaś warunkach przed licytacyią w Biór o Wydziału żądaiącym każdego czasu wiadomość udzieloną zostanie. — W Krakowie dnia 3 Kwietnia 1821 roku.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Z mocy Uchwały Senatu Rządzącego z dnia 16 b. m. i r. do L. 947 zapadłey, do publiczney podaie wiadomości, iż w dniu 16 Kwietnia r. b. w Biórze Wydziału Dochodów Publicznych o godzinie 10 ranney odbywać się będzie licytacyia dzierżawy Dóbr Narodowych Jaworzno z przyległościami na lat trzy poczynaiąc od dnia 1 Czerwca r. b. a to od ceny pierwszego wywołania Złp. 27,560. Chęć licytowania maiący zaopatrzeni w vadium dziesiątą część kwoty zwyż wspomnioney czyniące, w terminie i mieyscu oznaczonym stawić się zechcą, o innych zaś warunkach przed licytacyią w Biórze Wydziału żądaiącym, każdego czasu wiadomość udzieloną zostanie. — W Krakowie dnia 24 Marca 1821 roku.

Kucieński.
Za Sekr. Wydz. *Marciszewicz, Adj. Wyd.*

Nro. Dzien.) Głów 5998
) Wydział 982
Wydział Dóbr i Lasów Rząd.

w Kielcach
dnia 31 Mca Marca 1821 r.

KOMMISSYA
Woiewództwa Krakowskiego

Wzywa byłego w roku 1799 Dzierżawcę Młynów Królewskich w Krakowie Pana Filipa Waltera z teraźnieyszego zamieszkanie niewiadomego, lub w razie tegoż śmierci iego Sukcessorów, ażeby do usprawiedliwienia się z wypłat wykazaney rachunkami kassowemi zaległości Skarbowey z Dzierżawy pomienionych Młynów, iak nierownie do attentowania obrachunku według postanowienia Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 20 Lutego 1816 r. przedsięwziąść się maiącego za dni 14 od dnia dzisieyszego do Pana Przybylskiego delegowanego do tegoż obrachunku w Krakowie zgłosili się, w przeciwnym bowiem razie obrachunek zaoczny pod ostateczne zawyrokowania Delegacyi Administracyyney oddany zostanie. — Radzca Stanu Nadzwyczayny

Prezes *Wielogłowski.*
Sekretarz Jeneralny *Zamoyski.*

W dniu 20tym Kwietnia r. b. w Krakowie przy ulicy Floryiańskiey w Domu pod L. 530 na pierwszym piętrze w Biórze podpisanego Komornika odbędzie się sprzedaż w drodze Exekucyi Sądowey rożnych kleynotów iako to: szlify złotey, kameryzowaney, collie składaiącey się z kilkunastu sztuk złotych rubinami wysadzanych, kulczyków, łancuchów złotych, sztućców stołowych srebrnych, zbanuszków, imbryczków, kubków, koszyka, solniczek, lampy srebrnych, które to Effekta w myśl art. 621 K. P. S. na widok publiczny przed 20 b. m. każdey środy i niedzieli od godziny 2giey do 3ciey po południu w Biórze Komornika wystawionemi zostaną; chcący licytować raczą się zgłosić z gotowemi pieniądzmi. — W Krakowie d. 6 Kwietnia 1821 r.

H. Solomoński, Kom. S.

W Kamienicy pod L. 463, na ulicy S. Jańskiey, iest do sprzedania Koniczyna świeża w nayiepszym gatunku; o czem u Gospodarza tamecznego kamienicznego Adama Sławieńskiego każdego czasu względem ceny dowiedzieć się można.